

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU – HRVATSKI STUDIJI
Filozofski fakultet Družbe Isusove u Zagrebu
Jordanovac 110, HR - 10000 Zagreb

KLASA: 602-04/16-01
UR.BROJ: 522/01-16-60
12. listopada 2016.

REPUBLIKA HRVATSKA
PRAVOBRANITELJICA
ZA RAVNOPRAVNOST SPOLOVA
Z A G R E B

Primljeno:	13-10-2016		
Evidencijski broj	P. R. S. 15-07/16-5		Org. jed.
Urudžbeni broj	00-16-3	Pril.	Vrij.

**PRAVOBRANITELJICA ZA
RAVNOPRAVNOST SPOLOVA**
Preobraženska 4/I
10000 Zagreb

Premet: Pritužba na skriptu 'Razumijevanje Islama',
očitovanje, dostavlja se

Veza: Vaš Ev. broj: PRS 15-07/16-05
od 12. rujna 2016.

U dopisu, pod gore navedenim brojem, dostavljenim na poštu 22. rujna 2016. obavještavate nas da „ste zaprimili pritužbu u kojoj se izražava sumnja na diskriminaciju temeljem spolne orijentacije, a odnosi se na knjigu 'Razumijevanje islama“, a za koju navodite i Internet adresu gdje se ista nalazi. Također, navodite da se u pritužbi skreće pažnja na dvije stranice (str. 97. i 98.) u kojima se govori o odnosu Islama prema homoseksualnosti.

Navodite da ste u okviru svojih ovlasti izvršili i uvid u predmet pritužbe te uočili da se u skripti homoseksualnost naziva izrazima koje navodite na str. 2. Vašeg dopisa. Iza toga navodite da prilikom razmatranja predmeta pritužbe, u obzir svakako treba uzeti da pozitivni propisi Republike Hrvatske strogo zabranjuju nepovoljno postupanje temeljem seksualne orijentacije u pogledu pristupa svim dobrima, uslugama i prilikama koje hrvatsko društvo pruža svojim građanima i građankama. Skrećete pažnju na međunarodne i domaće pravne akte, te navodite: „Na sve navedeno Vam skrećem pozornost iz razloga što je izričaj koji se koristi prilikom obrađivanja teme homoseksualnosti u skripti 'Razumijevanje Islama' u velikom odstupanju od ranije navedenih anti-diskriminacijskih propisa, a istovremeno nije razvidno da ulazi u oblik očitovanja vjere koji bi to odstupanje opravdavao“.

Tražite slijedom navedenog, da se dostavi očitovanje o tome jesu li izrazi koji se koriste prilikom opisa homoseksualnost u skripti 'Razumijevanje Islama' djelo autora skripte ili su preuzeti iz neke od knjiga koje se navode kao literatura na kraju skripte (te ako jesu, iz koje).

Osim toga, dajete preporuku da se u skriptu u dijelu koji govori o homoseksualnosti uvrsti napomena da su građani/ke homoseksualne, biseksualne i transseksualne (LGTB) orijentacije jednako vrijedni dio pluralističkog društva Republike Hrvatske temeljem Ustava RH.

Filozofski fakultet Družbe Isusove u svom djelovanju zastupa vrijednosti akademskih sloboda, ravnopravnosti, ekumenizma i slobodnog promišljanja o čovjeku i svijetu. Akademski otvorenost ovog fakulteta potvrđuje se u okviru studija filozofije i religijskih znanosti omogućivanjem studentima da se upoznaju s različitim stajalištima i pristupima različitih misaonih pravaca, smjerova, filozofskih škola, religija itd. Mnoga od tih učenja su kontrarna i kontradiktorna, sporna, u zabludi i pogrešna, ali su značajna da studenti filozofije i religijske kulture imaju što

potpuniji uvid u misaona čovjekova kretanja. Tako se, između ostalog, na fakultetu izučava i o anarhističkim, komunističkim, liberalnim, totalitarnim i dr. stavovima. Mnogi od njih su daleko od onoga što bi danas mogli nazvati 'politički' (dnevno-politički) korektnim. Tako bi u filozofiji, ako bi išli za dnevno-političkom korektnošću, mogli odstraniti mislioe već od Platona i Aristotela, preko Hegela i Kanta, Nietzschea i Schopenhauera pa sve do živućih suvremenih filozofa. Mnoge njihove misli nisu u skladu s današnjim poimanjima slobode i ravnopravnosti. Slično je i sa stavovima pojedinih religija. Na fakultetu studenti se imaju priliku upoznati sa stajalištima gotovo svih religija, koje također imaju različite stavove o različitim stvarima. Studenti imaju priliku npr. čuti stavove islama, ali i potpuno suprotne iz okružja tzv. new age pokreta, koji se također izučavaju na fakultetu.

U tom kontekstu, pritužba kako islam doživljava homoseksualnost može ići i mnogim drugim religijama i misliocima koji to doživljavaju kao negativnu pojavu. Neki pokreti i mislioci i pitanje ljudskog života, ljudske slobode, ljudskog dostojanstva i individualnosti i teorijski i praktični osporavaju. Neki čak i naše egzistencije. Sve te misli se izučavaju, i smatramo pogrešnim sagledavati i vrednovati ih u kontekstu određenog pravnog poretka, jer ih upravo taj isti pravni poredak smješta u područje filozofije i religijskih znanosti.

Napominjemo da islam sadrži i neke stavove koji su protivni i katoličkom nauku, ali mislimo da to ne treba biti osnova za sukob i pritužbe, već mjesto koje inzistira i traži dijalog.

Skripta 'Razumijevanje islama' predstavlja zapisano usmeno izlaganje, internu publikaciju u priručnoj tehnici te ne predstavlja djelo koje je autor, prema njegovim riječima, autorizirao ili stavio na Internet. Ono što skriptu razlikuje od sveučilišnog udžbenika ili znanstvenog djela je to što skripte uglavnom ne sadrže citiranje, navođenje izvora i sl., te se skripte i ne sagledavaju kao pogodne za znanstvenu, stručnu, političku i drugu polemiku.

Muftija dr. Aziz ef. Hasanović je u našoj javnosti u potpunosti percipiran kao čovjek tolerancije, dijaloga i ekumenizma, te u svojim predavanjima, pa i o islamskom shvaćanju aktualnih svjetskih problema, ne iznosi svoj osobni stav, već stav islama ili različitih islamskih skupina, o nekom problemu. Osim toga, on uvijek ukazuje i na opasnost pristupa i razumijevanja islama selektivnim pristupom. Poznat je napokon i njegov stav da upravo Hrvatska kao država – a što je spomenuo i u razgovoru s Papom Franjom godine 2014. – može poslužiti kao model rješenja islamskog pitanja u svijetu. A to ga zasigurno ne smješta u krug mislioca koji bi omalovažavali ili bili suprotni s vrijednostima koje Republika Hrvatska proklamira.

Do sada nismo imali nikakvih pritužbi na sadržaj i tekst navedene skripte (a istu treba pojmiti u cjelovitosti jer je riječ o 'Razumijevanju Islama', a ne holistički izvađenom nekom stavu), ali budući da ste svratili pozornost da dio može biti sporan, u razgovoru sam zamolio dr. Hasanovića da stilski, jezično i uz točnije izvore taj dio teksta uredi. On je pristao uvažiti Vaše preporuke.

S poštovanjem

Dostaviti:

- naslov
- arhiv

Na znanje:

- Mešihat Islamske zajednice u Hrvatskoj, Tomašićeva 12, 10000 Zagreb, n/r Muftija dr. Aziz ef. Hasanović, predsjednik

Dekan
Ivan Šestak
prof. dr. Ivan Šestak